

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Lectionem diuinarum scripturarum optime facere ad obseruantiam
castitatis cap. xvi

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

Lectionē diuinarum scripturarū optime facere ad
obseruantiam castitatis. Cap. XVI.

AD disponendū rite ociū, atq; ad cōfirmādū ani-
mū in pposito castitatis nihil utili⁹, nihilq; aptius
esse pōt. & p̄sertim homini religioso, q̄ diuinā
scripturarū lectionib⁹ occupati. Legimus. n. D. Ioā. Chri-
stomū fassum se nullo potiori subsidio neq; facilius
incēdia naturalis ardoris, quā diuinā literā studiis su-
perasse. Neq; est. n. aliq; animorū esca suauior, aut cib⁹ gra-
tior, q̄ uestigatio ueritatis, et oblectatio diuinā scriptura-
rum, quas quicūq; negligit, aut fastidit, certe gustū uerā,
purāq; ueritatis nō habet. Quid. n. suauius, quidve gra-
tius homini recte sentiēti, q̄ gustare sensus arcanos, et fru-
ctus mirabiles sacrā paginā diuino odore fragrantē, et
oī nectare dulciores? Vnde extat parabola salomonis
dicētis. Cerua charissima, et gratissimus hynnulus, ubera
eius inebriēt te in oī tpe, et in amore eius delectare iugiter.
Q. & de diuina pagina, & de studio eius lectiōis, san-
cti uiri aptissime interpretant. Hęc. n. nos primū tanq̄ infan-
tes historiā ueritate, ceu diuino, & cōlesti lacte nutriti:
postmodū firmiores effectos iocūdisimis allegoriis, et
spirituali intelligētia ita afficit, ut ab ubertate tāta locūdia-
tatis mens ebria, et diuino quodā furore repleta, uix hu-
manis pedibus sese cōtineat. Hęc sane cor cōfortat, mē-
tem dispōit, actionē dirigit, dicēda, tacēdaq; docet. Hęc
nos suo robore munit, armatq; cōtra diabolu: et tētatio-
nis ipetū, ardorēq; restinguit. Hęc addit stimulos, et incē-
dit faces, qbus ad diuinū nos amorē acius instiget inflā-
metq; ardētī. Hęc segnes ipellit, somnolētos excitat, du-
bios cōfirmat, labātes fulcit, elisos erigit, egrotos sanat su-
scitatq;: et iam defunētos, et ad meliorē uitā restituit. Hęc
solatur mœstos, humiliat superbos, et tam in aduersis
rebus, quā in prosperis tutissimum præstat refugium.
Hęc est illa doctrina q̄ ex illo penni, atq; nectareo fonte
manat: q̄ est i summo, ac cōlesti olympo: nō aut ex eo, q̄

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

est in Pegaseo fabuloso, et uano, uel in bicipiti Parnaso,
unde solæ quidē scatebræ nugaræ ac uanitatē exurgunt,
Est quidem in his sacris fontibus cœlestis quædam uis
doctrinæ uisua, & efficax hybleis fauis, & omni nectare
dulcior: quæ legentis animum, atq; pie intelligentis affectum,
ad diuinum amorem admirabili quadam potestate
te compellit: præsertim si quod quisq; legendo intendit,
idem corde secum uersando die, noctuq; meditetur. Ex
quo fit, ut ualeat homo per mentis eleuationem, ueluti a
sensibus abstractus bona cœlestia, interna quandoq; sua
uitate gustare, sicut adhortatur nos Propheta dicens:
Gustate, & uidete, quoniam suauis est dominus. Ample
etenda itaq; arctius nobis est omnium diuinarum scriptura-
rum, & præsertim ueritatis euangelicæ disciplina, uer-
næq; eius altius perscrutandæ: ut aurire inde ualeamus
aquam illam uiuam, quam qui semel bibit, non amplius
sitiet. Neq; n. superficiem tantum ac uerborum decorē
admirari nos oportet, sed penitus in interiora penetrare,
et sanguinem quoq; ipsum, ac medulam abditarum sensu-
tentiarum atq; allegoriarum elicere. Et n. quisquis ad lim-
pidissimos sacri huius eloqui fontes sedulus potator
acceserit, et non exteriora magis, quam internos fontis
latices gustare uoluerit, tanta profecto suauitate, et clari-
tate replebitur, ut quicquid præterea sapit, aut nitet, præ-
ea nebulam, aut fecem putet. Hinc siquidem summa illa,
et occulta ueritas, ac perfecta philosophia, quæ nostris
quondam maioribus, uelut aqua in hydriis ab dita latuit:
modo uinum facta est: et ita hauritur suauissime, ut ad
eius gustum ipse quoque rei nescius miretur architecto-
nus. Est quoq; in his ipsis studiis præter suauitatem, uerit-
tatemq; doctrinæ, etiam tutus, ac patens portus, certum
salutiferumq; per fugium, quo ab omni mentis, & corpo-
ris procellosa fluctuatione possit sese quisq; recipere in-
tutum: ibiq; commode extra irruentes carnis turbines,
seculo, & tranquillo animo quiescere. Et n. te tam diu

Phil. 33

scias contra feruorem, æstumq; libidinis posse subsistere, quoadiu literarum studia, & maxime sacrarum, strictius amplexaberis. Has ergo nocturna uersato manu, uersato diurna. Hæ tibi semper uel manibus, uel sinu adsint: Hæ faucibus resonent oculis occurrant auribus obstrepent, corde uoluentur. Hæ tecum peregrinentur, tecum ruffiscentur, tecum nauigent, tecum pernoctent, laceantq; sub puluino, ut de Alexandro illo magno perhibetur, qui tanto studio legendi Homerum tenebatur, ut eius Illiadem, rei militaris uaticum appellare cõsueuerit: noctuq; eam unã cum pugione sub puluino semper haberet. His ergo, si recte sapias, totum te studiis asseras: hoc sit negocium tuum: hoc ocium, hic labor: hæc requies: hoc laxamentum unicum & animi, & corporis. Harũ tenenti tibi codicem somnus obrepit, & cadentem faciem pagina sancta suscipiat. Ab his studiis non te frigus exterreat, nõ æstus, non iuuentæ uigor, non imbecillitas senectutis. At qui iuxta satyricum illud, petite hinc iuuenesq; senesq; finem animi certum, miserisq; uiatica canis.

Quæ lectio in studiis sacrarum literarum sit potissimum probanda. Cap. XVII.

Æterum & hic in legēdis libris sacræ paginæ delectus diligenter habendus est ab iis, qui proficere in studiis sacris uelint. Neq; n. expedit absque ullo respectu cuiuscũq; generis lectionē cõplecti: sed eã dütaxat, q̄ animũ spiritali cibo compleat, disciplinis erudiat, ardore charitatis inflāmet. At qui uero eã lectionē, quæ id tantum facit, ut theologia potius difficilis, quàm pia esse uideatur, & quæ magis disputationum laqueis, & syllogismorum nexibus irretire, & implicare mētem, quàm erudire norit, eam reiiciendam prorsus arbitror, his præsertim, qui continentia, & uirtutibus student. Inocidi ego quãdoq; in quosdam ex his philosophis, à quibus nonnullam in spem ueneram posse me aliquid boni discere, deceptus indicibus librorum, qui sunt fere in